



MARTIN FURMANIK

**SÁM
V
DAVE**

MARENČIN PT



Sám v dave

Martin Furmanik

SÁM V DAVE

MARENČIN PT

*Vydanie knihy podporil MDMT s. r. o., registrovaný sociálny podnik
Knihá vyšla aj vďaka podporovateľom na platforme Startlab*

Copyright © Martin Furmanik, 2025
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2025
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marenčin@marenčin.sk www.marenčin.sk
Cover © Marenčin Media
Cover Illustration © Marek Jarotta
Layout © Marta Blehová
1082. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-1119-8 (viaz.)
ISBN 978-80-569-1120-4 (ePDF)
ISBN 978-80-569-1121-1 (ePub)

ARMIN

Armin bol zatrpknutý starý mládenec.

Zatrpknutý starý mládenec bol preto, lebo nemal ženu. Ženu nemal preto, lebo žil v polorozpadnutom dome v zapadákovke na okraji monarchie. V polorozpadnutom dome v zapadákovke na okraji monarchie žil preto, lebo nemal ani groš. Ani groš nemal preto, lebo bol nedocenený spisovateľ.

Od malička túžil stať sa slávnym. Najskôr sa skúšal stať slávnym kúzelníkom, potom slávnym spevákom, neskôr slávnym hercom, slávnym skladateľom či slávnym architektom. Všetko sa však skončilo absolútnym fiaskom. Armin hútal, hútal, až napokon prišiel na to, že najľahšia cesta k sláve vedie cez písanie kníh.

A tak začal písať. Svoje výtvary hneď odovzdával vydavateľom, ale u žiadneho nepochodil. Najskôr si domýšľal, že ho nikto nevie doceniť a k svojim dielam pristupoval nadmieru nekriticky. Neskôr si však uvedomil, že tí, čo odmietali jeho spisy, mali predsa len pravdu. To, čo napísal, nestálo vôbec za nič. Nevzdal sa

a písal ďalej, dúfajúc, že časom sa jeho písomný prejav zlepší, ale márne. Stále to bolo slabé. Veľmi slabé. Po dlhotrvajúcich vnútorných bojoch bol nútený priznať si, že je celkom bez talentu. Talent nikdy nemal, ani nebude mať. Akokoľvek sa bude snažiť. Od toho dňa začal upadať do beznádeje a sebaľútosti.

Jedného dňa, keď Armin zasa raz žialil nad svojím biednym osudom, sa jeho polorozpadnutému domu v zapadákovke na okraji monarchie dostalo nečakanej návštevy.

Na jeho dvere zaklopal sám Diabol.

Armin bol jeho príchodom nadmieru zaskočený.

„Do tejto dediny nechodí ani poštár, a prídeš sem ty? Teba by som tu ani vo sne nečakal,“ povedal Armin.

Diabol sa iba uškrnul.

„Počul som, že sa ti nevodí práve najlepšie,“ premeral si rýchlym pohľadom Arminovu kuticu.

Armin sa obšívá. Hanbil sa za svoj príbytok.

„Ale tak to nemusí byť navždy,“ usmial sa Diabol šibalsky, „môžem ti pomôcť, ak budeš chcieť.“

„Ako?“ dychtivo hlesol Armin. Diabol predsa len nedáva ponuky každý deň.

„Ak mi podpíšeš toto tlačivo,“ promptne vytiahol Diabol z rukáva papier, „za 365 nocí napíšeš 365 románov, ktoré dobyjú svet.“

Armin vyjavene hľadel na tlačivo a na Diabla. Takáto ponuka mu vyrazila dych.

„No, ja neviem...“ zahmlievalo sa mu pred očami.

„Staneš sa slávnym. Tvoje knihy si budú kupovať ľudia na celom svete. Budeš najpredávanejším autorom v dejinách. Budeš mať slávu, peniaze, hrady, zámky, všetko, čo si len budeš priať. Všetky ženy sveta ti budú ležať pri nohách. Celý svet ti bude ležať pri nohách. Stačí len...“

Diablov monológ na Armina pôsobil ako hypnóza. Bezmyšlienkovite vzal do ruky brko podávané Diablom a na papier naškrabal svoj podpis. Diabol mu tesne predtým stihol šepnúť, že jedinou podmienkou je, že o žiadnom z tých 365 románov nesmie nikomu nič povedať, kým nenapíše posledný, na čo Armin letmo prikývol.

„Urobil si výborný obchod,“ potriasol Diabol Arminovi pravicou a zároveň celým jeho telom, no Arminove myšlienky boli úplne inde.

Armin sa prebral, až keď Diabol za sebou tresol prehnitými dvermi, ktoré pri náraze takmer vypadli z pántov.

„Dnes pred spaním si priprav brko, kalamár a dostatočné množstvo papiera,“ zašklábil sa ešte Diabol do okna a už ho všetci čerti niesli.

Armin si nevedel vysvetliť, čo toto všetko malo zna-

menat'. Zdalo sa mu to ako sen. Niekoľko dní už nemal čo do úst, asi mal teda vidiny.

Znepokojený a zamyslený hľadel cez prasknuté okenné sklo do diaľav.

Ani nevedel ako, a na kraj padla tma. Zažal sviecu a zamyslel sa. Čo mu to hovoril? Že si má pripraviť brko, kalamár a dostatočné množstvo papiera? Nevedel síce, načo to môže byť dobré, ale postupoval podľa Diablovej rady.

Keď si líhal do postele, niečo zrazu vymrštilo jeho pravicu do vzduchu a viedlo ju k stolu. Užasnutý Armin so zdesením sledoval, čo sa to s ním deje. Ruka schmatla brko, načrela do kalamára a začala písať po papieri. Nie, to nebol on. Nejaká nevysvetliteľná sila viedla jeho ruku a brko súkalo slovo za slovom rýchlosťou vetra. Armin sa nestačil čudovať. Ruka len písala a písala nezávisle od jeho vôle. Za okamih bol popísaný celý papier. Druhá ruka schmatla ďalší papier a pravá ruka pokračovala v horúčkovitom písaní. A nasledoval ďalší papier a ďalší a ďalší. Z Armina sa cícerkom lial pot. Lapal po dychu. Celou silou sa snažil odtiahnuť ruku, no nedalo sa. Nebola v jeho moci.

Ešte predtým ako prvýkrát zakikiríkal kohút, pravá ruka zapísala posledný list papiera. Armin ukonaný klesol na stoličku. Neveriacky cível na hrbu papiera na stole. Spočítal listy. Bolo ich 255. Za noc zapísal

255 listov papiera! Nemohol tomu uveriť. Keď písal, ani si neuvedomoval, čo vlastne píše. Rýchlo to po sebe prečítal. Bol to román. Výborný román. Fantastický román. Skutočné veľdielo. Nikdy nič podobné nečítal. Žasol nad tým, že také niečo napísal práve on. A za jedinu noc! Bolo to neskutočné. Už-už sa chystal vybehnúť z domu a dať svoje dielo vydavateľovi, ale spomenul si na to, čo mu Diabol povedal: nemá o tom nikomu hovoriť, kým nenapíše posledný z románov.

Armin stihol rýchlo nazhromaždiť posledné papiere, ktoré sa v dome nachádzali, kým sa dovnútra vkradol súmrak. Neviditeľná sila znova priviedla Armina aj jeho ruku k stolu a donútila ich pracovať celú noc. Armin bol ráno zasa ukonaný, ale šťastný pri pohľade na dobre odvedenú prácu. Keď zistil, že doma už nemá žiadne papiere a minul sa mu aj atrament, ponáhlal sa do mesta. Mal čo robiť, aby sa stihol vrátiť, kým sa zotmie. Do izby nanosil niekoľko stohov papiera a na stôl položil fľaštičky s atramentom. Vrátil sa akurát včas, lebo ruku mu hneď prikovalo k stolu.

Pred svitaním dokončil svoj tretí román s vypätím posledných síl. Posledné tri dni vôbec nespál, a tak sa polomŕtvy zvalil na peľasť. Zobudil sa až na to, keď sa jeho ruke zasa zachcelo k stolu.

A tak to pokračovalo deň za dňom, týždeň za týždňom, mesiac za mesiacom. V noci Armin písal svoje

svetové romány a cez deň spal. Nejedol ani nepil. Nemal kedy. Sám sa čudoval, ako môže vydržať bez jedla a vody. Domnieval sa, že žije z umenia. Ruka mu časom od neustáleho písania zhrubla a navreli mu na nej čierne vodnaté žily. Stálo ho to veľa bolesti a sebazaprenia, ale hovoril si, že pre umenie si treba vytrpieť.

Ako plynul čas, kolobeh spania a písania mu celkom zovšednel. Po niekoľkých mesiacoch aj zabudol, čo je vlastne cieľom tohto všetkého, že mu išlo o svetovú slávu, a napísané diela ukladal hocikde bez ladu a skladu tak, že sa zanedlho pomiešali. Sám to však nevnímal, už dávno po sebe prestal čítať.

Keď písal svoj tristošesťdesiaty piaty román, ani si neuvedomoval, že je posledný a že keď ho dokončí, môže ísť za vydavateľmi, aby získal svetovú slávu. Bol úplne vyčerpaný a mlel z posledného. Nedokázal už ani súvisle myslieť. Vychudnutý bol úplne na kosť. V ostrom kontraste s jeho chabou telesnou schránkou bola jeho pravá ruka, ktorá bola hrubá ako kmeň buka a zbrázdená hnisavými vredmi.

Keď Armin dopísal posledné slovo svojho posledného románu, jeho hrubizná ruka praskla a na stôl sa z nej vyliala masa smradľavého odporného žltosivého hnisu. Vzápätí padla na stôl aj jeho hlava a spisovateľ poslednýkrát vydýchol. Pri náraze spadla na stôl

sviečka, od ktorej sa chytil posledný list Arminovho posledného románu a od neho vzbĺkli ďalšie papiere. Do domu cez dvere a okenice vrazil vietor a pomohol rozdúchať plameň. Vzal so sebou všetky papiere, všetko, čo Armin napísal, a vyfúkol ich von z domu. Rozmetal ich do všetkých svetových strán. Niekoľko listov skončilo v horskom potoku. Pomaly sa ponárali do vody a slová sa začali rozpíjať. Čochvíľa na papieri neostala ani čiarka.

Dom pohltil plameň a premenil ho na prach. A rovnako sa na prach premenili aj papiere rozmetané do všetkých svetových strán. Lebo prach si a na prach...

VAJCE

Jedného dňa, keď začali odkvitať púpavy a po-
vetrím sa pretekalo roztopašné páperie, sa v strede
sídlička, na okraji pieskoviska hneď vedľa preliezačiek
a hojdačiek, znenazdajky objavilo obrovitánske vajce.

Vajce okamžite vzbudilo veľký záujem verejnosti.
S údivom si ho obzerali veľkí i malí, starí i mladí, zdraví
i chorí. S rešpektom klopkali po škrupine a všetci si
kládli jedinú otázku: Odkiaľ sa tu vzalo? Jedni hovorili,
že na týchto miestach videli mihnúť sa dodávku, druhí
tvrdili, že ho prikotúľali nejakí chlapci, iní, že spadlo
z neba, a ďalší, že je to určite nejaká reklama. Koľko
ľudí sa k vajcu prikmotrilo, toľko bolo teórií o jeho pô-
vode. Ani jedna však nebola natoľko presvedčivá, aby
prehlušila ostatné.

Po prvej otázke sa hneď pridružila druhá: Čo to
vlastne je? Okamžite sa dovalili odborníci zo všetkých
možných odborov. Samozrejme, každý z nich prišiel so
svojou teóriou. Čoskoro si však uvedomili, že lepšie

ako akademické reči sú činy, a tak padlo rozhodnutie preniknúť dovnútra.

Najskôr sa dostali k slovu archeológovia. Jemne kladivkami klopali po vajci, aby ho náhodou nepoškodili. Klopali silnejšie a silnejšie, avšak bez výsledku. Preto vzali dláto a udierali po ňom kladivom, no ani to nepomohlo. Pred vajcom sa objavil muž s ťažkým kladivom a z celej sily sa rozohnal. Na vajci neostal ani škrabanec. Na scénu nastúpila vrtačka. Výsledkom bol zlomený vrták. Nasledoval ozaj ťažký kaliber. Zbijačka. Ani tá neuspela. To už začínali byť ľudia bezradní. To ani zbijačka nie je schopná prelomiť škrupinu? Čo to je za vajce? Ľudia nechápali. Nedalo im to spať. Skúsili škrupinu prepáliť laserom. Nič. Napokon sa rozhodli pre osudový krok. Škrupinu zničia výbušninou. Bolo to neľahké rozhodovanie, nakoľko všade naokolo bývali ľudia, ale zvedavosť prevládla nad bezpečnosťou. Aj u ľudí, ktorých sa to bytostne dotýkalo.

Na niekoľko hodín boli evakuovaní obyvatelia okolitých panelákov. Pyrotechnici umiestnili nálož na vajce a rýchlo utekali preč. O minútu stlačili spínač. Ozvala sa ohlušujúca rana, akú sídlisko vo svojej histórii ešte nezažilo a nepočulo. Na niekoľko minút bolo všetko zahalené takým prachom, že nebolo vidieť ani na meter. Keď prach sadol, dav sa opatrne vybral k miestu, kde stálo vajce. To, čo ľudia uvideli, im vyrazilo dych.

Výbuch vytvoril asi desať metrov široký a päť metrov hlboký kráter. Na jeho dne trónilo neporušené vajce. Nemalo na sebe ani škrabanec. Ľudia tomu nemohli uveriť. Bolo to nad ich chápanie. Od tej chvíle začali veriť tomu, že vajce je zakliate, a nikto sa už nikdy nepokúsil preniknúť cez jeho škrupinu.

Výbuch vyrrazil všetky okná naokolo a na niektorých miestach dokonca prasklo murivo. Starosť o vlastné obydlie sa stala prvoradou a na vajce sa začalo pomaly zabúdať. A prišli ďalšie starosti a ďalšie senzácie a na vajce sa zabudlo úplne. Míňali sa roky a dni, letá a zimy a vajce sa rýchlo stratilo v záplave buriny a náletovej kroviny. Po niekoľkých rokoch si už nikto nespomenul, že tam niekedy bolo nejaké vajce.

Jedného dňa, keď začali kvitnúť púpavy, vajce z ničoho nič, ako keď pustíte na zem tanier, odhora po spodok prasklo. Ten zvuk sa do hrobového ticha, ktoré práve v tej sekunde vládlo, rozliat po celom sídlisku a ľudia, čo tam práve boli, sa prudko strhli a ostali ako prikovaní. S otvorenými ústami hľadeli do krátera.

Z vajca vyšla pani v kvetovaných šatách. Predrala sa cez hústinu a vyštverala sa z krátera. Dlaňou si tienila oči. Chvíľu jej trvalo, kým si zvykla na slnečné svetlo, ktoré tak dlho nevidela a necítila.

Ľudia na ňu pozerali ako na zjavenie. Rozpačito sa na nich usmiala.

„Ahoj, kde sa tu dá najesť?“ opýtala sa chlapca na trojkolke, ktorý bol najbližšie.

Bez slova ukázal smerom na výpadovku.

„Ďakujem,“ usmiala sa pani, postrapatila chlapca a vybrala sa tým smerom. Vošla do reštaurácie a opýtala sa, čo dobré majú. Čašníčka jej odporučila pirohy s bryndzou a smotanou. Keď jej ich o niekoľko minút priniesli, hltavo ich zjedla. Bolo to pochopiteľné, keďže toľké roky strávila o hlade vo vajci.

A tak mali ľudia po dlhom čase zasa raz chrobáka v hlave. Ako mohlo to vajce len tak z ničoho nič prasknúť, keď ho nezničila ani trhavina, ktorá vyrobila desať metrový kráter? Ľudia zliezli do krátera a skúmali a bádali, no ako obvykle, nemohli na nič prísť. Až jeden mladík si všimol, že nad vajcom trčal z hliny kus niekdajšej preliezačky. Keď sa prizrel bližšie, zistil, že z toho železa kvapká približne v minútových intervaloch maličká kvapôčka. Na vajce kvapkala celé roky. Voda pomaličky, nepozorovane, pôsobila na škrupinu a pozvoľna, voľným okom úplne nebadane, ho rozrušovala, až napokon vajce prasklo.

To, čo sa nepodarilo ani syntetickej trhavine, podarilo sa drobučkej kvapke.

Len to chcelo čas.

A cit.